

Resurssiviisaat Granin lukiot ja Granis Resurssmarta grundskolor- hankkeissa toteutettiin Kauniaisten kestävyyskasvatuksen pedagoginen malli, GreenGrani. Malli koostuu kolmesta osasta:

- 1. KEKE-tiimi ja yhteistyö**
- 2. Kestävyysshaaste**
- 3. Materiaalipankki**

GreenGrani-mallin tavoitteet:

- ✓ Yhteistyön koulujen sekä kaupungin toimialojen välillä lisääntyä (Osa 1)
- ✓ Kestävyyskasvatus tiiviimmin osaksi koulujen arkea ja opetusta (Osa 2)
- ✓ Opetussuunnitelmien ja kestävän kehityksen eurooppalaisen osaamiskehyksen (GreenComp) linkittäminen opetustyön tueksi (Osa 3)

Osa 1: Kestävän kehityksen tiimit (myöhemmin KEKE-tiimit) ja yhteistyö

KEKE-tiimien yhteiset käytännöt	2
Kokousaika	2
KEKE-tiimin ja kaupungin toimialojen viestintäkanavat	2
1. KEKE-tiimin rooli.....	3
KEKE-tiimin yleiset vastualueet.....	3
2. KEKE-tiimin GreenGrani-malliin liittyvät tehtävät.....	3
2.1. Vuosiprojektin teeman valinta	4
2.2. Yhteistyö.....	4
2.2.1. Koulun johtoryhmä	4
2.2.2. Saman kouluasteen toinen KEKE-tiimi	4
2.2.3. Kaupungin toimialat	4
2.3. Vuosiprojektin tuki	5
3. KEKE-tiimin ja yhteistyön vuosikello	6
Liitteet.....	7

KEKE-tiimien yhteiset käytännöt

Resurssiviisaat-hankkeiden tarkoituksena oli yhtenäistää KEKE-tiimien toimintaa kaupungin sisällä ja koulujen välillä, sekä saada nykyiset toimivat toimintamallit käyttöön kaikissa tiimeissä. Lisäksi tiimien toiminnan on tarkoitus toimia linkkinä kaupungin ympäristötyöhön. (Tarkempi kuvaus KEKE-tiimin toiminnasta, ks. Liite 1).

Kokousaika

KEKE-tiimit kokoontuvat tiimiajalla. Tiimiaika on yhteissuunnitteluaikaa (YS-aika). Jokainen koulu päättää YS-ajan jakautumisesta, mutta Kauniaisissa käytetään noin 1 h/kk aikataulutettuun tiimintyöskentelyaikaan. Näin ollen KEKE-tiimeillä on noin 8-10 kokousta/vuosi.

Vinkiboxi! Hyviä kokouskäytäntöjä KEKE-tiimeille

1. Tiimi kokousta sovitusti ja säännöllisesti tiimiajalla.
2. Kokouksissa käsiteltävistä aiheista laaditaan asialista, joka on tiimin nähtävillä yhteisellä alustalla hyvissä ajoin ennen kokousta.
3. Kokouksesta kirjataan muistio. Tiimi päättää kirjaamisvastuusta itse.
4. Kokousmuistio tulee kokouksen jälkeen nähtäville koko opettajakunnan yhteiselle alustalle.

KEKE-tiimin ja kaupungin toimialojen viestintäkanavat

Teamsiin luodaan erillisiä kanavia koulujen KEKE-tiimien ja kaupungin toimialojen välisen viestinnän helpottamiseksi. Tiimeissä sovitaan kuka/ketkä seuraavat ja osallistuvat Teams-kanavan viestintään.

KEKE-tiimien Teams-kanavat

- **KEKE-tiimit ja ympäristötoimi** (Resurssiviisaat-hankkeiden Teams-kanava hankkeiden päättymisen jälkeen)
- **Koulujen kierrätys ja puhtaanapito**

1. KEKE-tiimin rooli

KEKE-tiimillä on tärkeä rooli koulun sisäisten kestävyysasioiden edistämässä ja suunnittelussa. Kauniaisten koulujen GreenGrani-mallin tavoitteena on yhteistyön vahvistaminen koulujen ja kaupungin välillä, sekä koulujen yhtenäisten kestävyyskasvatuksen käytäntöjen luominen. KEKE-tiimeillä on merkittävä rooli yhteistyön vahvistamisessa, sekä toiminnan ohjaamisessa ja linkittämisessä osaksi koko kaupungin kestävyys- ja ympäristötavoitteita.

KEKE-tiimin yleiset vastualueet

Koulujen KEKE-tiimien vastuulla on ekologisen kestävyden edistäminen omassa koulussa koordinoiden ja tiedolla johtaen, sekä yhteistyössä muiden koulujen ja kaupungin hallinnon kanssa. Ekologisen kestävyden edistäminen koskee sekä koulu toimintaympäristönä että oppivana yhteisönä. KEKE-tiimien on hyvä sopia omasta roolistaan suhteessa muihin koulun tiimeihin ja sovittuihin käytäntöihin.

Alla kuitenkin listaus mitä vastuualueita on yhdessä määritetty koulujen KEKE-tiimeille.

KEKE-tiimin yleiset vastualueet koulun toiminnassa:

- Ekologisen kestävyden säännöt ja normit toiminnassa
- Ekologisen kestävyden huomioiminen koulun kaikissa suunnitelmissa ja tavoitteissa (mm. opetus- ja vuosisuunnitelmat)
- Kestävyystyön resurssitarpeiden huomioiminen ja korostaminen
- Kestävyyskulttuuri ja arvot koulussa
- Ekologisen kestävyden oppimismahdollisuuksien varmistaminen (henkilökunta ja oppilaat/opiskelijat)
- Yhteistyö kunnassa
- GreenGrani kestävyyshaasteen taustatukena toimiminen ja yleinen koordinointi, sekä sujuvuuden varmistaminen.

Seuraavaksi kuvataan KEKE-tiimin työtä erityisesti **GreenGrani-mallin näkökulmasta**.

2. KEKE-tiimin GreenGrani-malliin liittyvät tehtävät

KEKE-tiimin tärkein tehtävä kestävyyshaasteeseen liittyen on mahdollistaa sen toteutuminen. KEKE-tiimi toimii haasteen taustatukena ja siten varmistaa, että haasteeseen liittyvän projektin toteutuminen on mahdollista. Lisäksi KEKE-tiimi toimii linkkinä projektia toteuttavien muiden kaupungin koulujen sekä kaupungin toimialojen välillä. KEKE-tiimin tulee tutustua kaupungin ympäristötavoitteisiin [Resurssiviisauden tiekartasta](#).

2.1. Kestävyyshaasteen teeman valinta

KEKE-tiimit varmistavat, että kaikki kestävyysasteeseen liittyvät tahot ovat tietoisia haasteeseen liittyvän projektin suunnittelusta ja toteutuksesta. KEKE-tiimi voi esimerkiksi aloittaa projektin toteutuksen apuna toimimisen organisoimalla kestävyysasteen teeman valinnan. KEKE-tiimi voi suunnitella teemaa yhdessä koulun rehtorin, oppilaiden/opiskelijoiden ja kaupungin ympäristötoimen kanssa. Teema tulee valita niin, että sen toteuttaminen tukee kaupungin ympäristö- ja päästötavoitteita, ja linkittää koulun toimintaa osaksi kaupungin tavoitteita. Keväällä valittu teema esitellään henkilöstölle ja oppilaille/opiskelijoille samana keväänä, ja teemaa toteuttavia henkilöt informoidaan ja perehdytetään teemaan ja sen toteuttamiseen.

2.2. Yhteistyö

2.2.1. Koulun johtoryhmä

- KEKE-tiimin vetäjä kuuluu automaattisesti koulun johtoryhmään, joten tiedonkulku myös koulun johtoryhmään on helpompaa.

2.2.2. Saman kouluasteen toinen KEKE-tiimi

- Saman kouluasteen KEKE-tiimien välisen yhteistyön avulla halutaan lisätä koulujen yhteistyötä yli kielirajojen. Samalla tiimit tapaavat toisiaan, vaihtavat ideoita ja ajatuksia koulujen kestävyystyöhön ja tiimien toimintaan liittyen. Lisäksi yhteistyö ja tapaamiset toimivat tiimien välisenä vertaistukena. Parhaassa tapauksessa yhteistyö tiimien välillä tuottaa pysyviä toimintamalleja ja rakenteita sekä yhteisiä tavoitteita myös yleisellä tasolla.
- Tiimit tapaavat toisiaan lähtökohtaisesti alkuvuodesta/keväisin kerran vuodessa yhdessä ympäristötoimen kanssa. Myös muihin tapaamisiin tai esimerkiksi toisen koulun haastamista erilaisiin kampanjoihin (esim. säästötoimet, koulumatkat) kannustetaan.

2.2.3. Kaupungin toimialat

Ympäristötoimi

- GreenGrani-mallin avulla koulujen toiminta halutaan linkittää vahvemmin osaksi kaupungin ympäristötavoitteita. Mallissa tämä linkitys koulun ja kaupungin välillä toteutetaan KEKE-tiimien ja kaupungin ympäristötoimen yhteisillä tapaamisilla. Tapaamisten tarkoituksena on suunnitella ja arvioida koulujen kestävyystyötä kestävyysasteen vuosiprojektin/projektien osalta kaupungin näkökulmasta, sekä asettaa yhteisiä tavoitteita koulujen toiminnalle.

- Tiimit tapaavat ympäristötoimen kanssa lähtökohtaisesti alkuvuodesta/keväisin kerran vuodessa yhdessä toisen KEKE-tiimin kanssa. Ympäristötoimi on yhteydessä koulukohtaisesti KEKE-tiiminvetäjiin, ja ehdottaa sopivaa kokousaikaa (peruskoulut: keskiviikot klo 14:45-15:45, lukiot: tiistait klo 15-16). Ympäristötoimi on kuitenkin valmis sparraamaan koulujen kestävyystyössä. Ympäristötoimi kehittää GreenGrani-mallia tarpeen mukaan yhdessä sivistystoimen ja koulujen kanssa. Palaute-kanavana toimii ensisijaisesti Teams.

Sivistystoimi

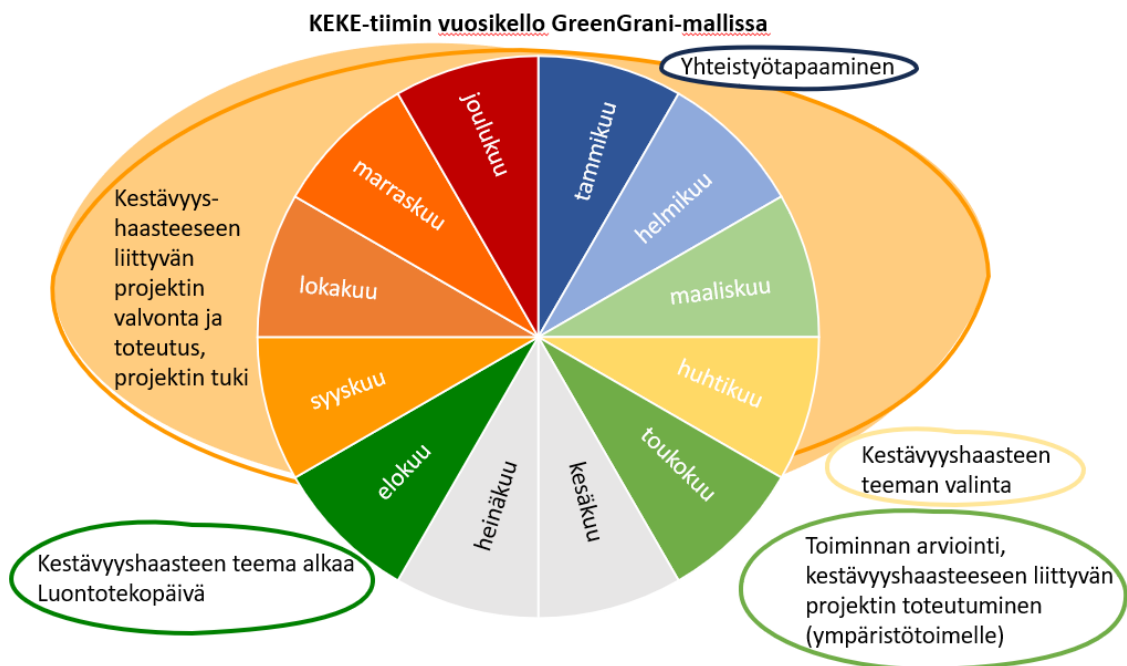
- Sivistystoimi kokoaa koulujen vuositeemat yhteiseen päästövähennysohjelmaan ja kehittää koulujen toimintaympäristöä ekologisesti kestävämmäksi yhdessä kaupungin muiden toimialojen kanssa. KEKE-tiimin ja koulujen vastuulla on ekologisen kestävyuden osaamisen lisääminen, kestävyyskasvatus sekä ekososiaalisesti sivistynyt toimintakulttuuri.

2.3. Kestävyshaasteen projektin tuki

- KEKE-tiimillä on tiimin toimenkuvan sekä GreenGrani-mallin osalta vahva tietämys koulun kestävyystyöstä, vuosiprojektista ja kaupungin ympäristötyöstä ja -tavoitteista, minkä johdosta KEKE-tiimi toimii myös koulun sisällä kestävyshaasteen projektin tukena esiin nousevissa kysymyksissä. Tiimin tehtävä ei ole toteuttaa projektia, mutta toimia taustalla projektia johtaen tai koordinoien, sekä varmistaen projektin onnistumisen ja siihen tarvittavat resurssit.

3. KEKE-tiimin ja yhteistyön vuosikello

Lukuvuosi 2024-2025

Pilottivuoden (2024-2025) lukuvuoden päivämäärät päätettävä keväällä 2024 (lukuvuosisuunnittelun yhteydessä/johtoryhmässä/ohjausryhmässä).

Tehtävien kuvaukset:

Yhteistyötapaaminen (koulujen ja kaupungin välinen): Yhteistapaaminen saman kouluasteen KEKE-tiimien ja ympäristötoimen kanssa kerran vuodessa, keväisin tiimijalla.

Kestävyysshaasteen teeman valinta: Keväisin lukuvuosisuunnitelman suunnittelun yhteydessä. Kestävyysshaasteen teeman valintaa käsitellään erillisen ohjeistuksen avulla (ks. Osa 2: Kestävyysshaaste).

Toiminnan arviointi (kestävyysshaasteeseen liittyvän vuosiprojektin toteutus, viestintä ympäristötoimelle): KEKE-tiimi arvioi tiimin toimintaan lukuvuoden päätteeksi, ja kestävyysshaasteen vuosiprojektin toteutumisen osalta tiedottaa kaupungin ympäristötoimea esim. valmiin Webropol-lomakkeen avulla.

Kestävyysshaasteen teema alkaa: Lukuvuoden ensimmäisessä tiimikokouksessa KEKE-tiimi varmistaa teknisiä asioita sekä aloittavat alkaneen lukuvuoden toiminnan suunnittelua (Liite 2).

Lukuvuoden aloituskokouksen pohja: tekniset yksityiskohdat: check		
Tehtävä	Kommentit	Status
Tiimillä on oma pilvikansio johon kaikki jäsenet ovat liitetty sekä kaikki löytävät		
Tiimi on päättänyt kokouskäytännöistä		
Koko tiimi on tietoinen KEKE-tiimin lukuvuoden vuosiprojektista		
Tiimi on päivittänyt yhteystiedot ympäristötoimen yhteiseen teams-kanavaan		

Kestävyyshaasteeseen liittyvän vuosiprojektin valvonta ja toteutus, projektin tuki: KEKE-tiimi antaa tukea projektiin ja sen suunnitteluun, mutta tiimin tehtävä ei ole toteuttaa projektia. (Toteutukseen ja valvontaan tulossa tukimateriaalia)

Liitteet

Liite 1.

KEKE-tiimien toiminnan kuvaus ja toiminnan mahdollistaminen <i>GreenGrani-mallissa</i>
SIVISTYSTOIMI
<ul style="list-style-type: none"> • Varmistaa, että kaikissa kouluissa toimivat kestävän kehityksen -opettajatiimit • Kunnan ja koulujen opetussuunnitelmien yhteys Resurssiviisauden tiekarttaan • Osallistuu GreenGrani-mallin jatkokehitykseen
REHTORIT
<ul style="list-style-type: none"> • Säännöllisen tiimiajan järjestäminen <ul style="list-style-type: none"> ○ esim. 1 krt/kk on koettu toimivaksi suomenkielisillä kouluilla, tiimeillä yhteensä n. 10 kokoontumisaikaa lukuvuoden aikana • Säännöllinen tapaaminen KEKE-tiimin ja oppilaskunnan kesken sovitulla kokoonpanolla • KEKE-tiimin toiminnan johtaminen
KEKE-TIIMIT
<ul style="list-style-type: none"> • Tiimit kokoontuvat sovitusti • Tiiminvetäjä kuuluu koulun johtoryhmään • Toiminnan suunnittelu lukuvuotta varten <ul style="list-style-type: none"> ○ Vastuunjako ja aikataulutus, esim. vuosikello ○ Koulun vuosisuunnitelmaan lisääminen ○ Koordinoi koulujen ja luokka-asteiden välistä yhteistyötä ○ Koordinoi yhteistyötä ympäristötoimen ja sivistystoimen kanssa • Esityslista ja kokousmuistiinpanot yhteiselle alustalle kaikkien jäsenten nähtäväksi ja muokattavaksi • Tiimin vastuiden/vastuualueiden selkiyttäminen <ul style="list-style-type: none"> ○ vastuunjako

KOULUN JORY

- Tiiminvetäjä osallistuu johtoryhmän kokouksiin ja tiedottaa tiimin toiminnasta
- Johtoryhmä käsittelee koulun KEKE-asioita säännöllisesti ja suunnittelee parannuksia toimintaympäristöön KEKE-tiimin ehdotusten pohjalta.

OPETTAJAT JA HENKILÖSTÖ

- KEKE-tiimi tiedottaa muita opettajia ja henkilöstöä sekä oppilaita ja opiskelijoita tiimin toiminnasta sekä kestävyysasteeseen liittyvistä asioista
- Toteuttaa suunniteltuja vuosisuunnitelmaan kirjattuja tavoitteita opetuksessa ja koulun toiminnassa

YMPÄRISTÖTOIMI

- Resurssiviisauden toteutumisen seuranta ja koordinointi
- Päästövähennysohjelmien koordinointi ja sparraus
- Kaupungin ympäristöviestintä
- Yhteistyö sivistystoimen ja koulujen kanssa koulujen kestävyystavoitteiden ja GreenGrani-mallin toteuttamiseksi ja kehittämiseksi
- GreenGrani-mallin ylläpito ja kehittäminen yhdessä sivistystoimen kanssa